

Bruxelles, 19. studenoga 2021.
(OR. en)

13897/21

**Međuinstitucijski predmet:
2021/0210(COD)**

TRANS 674
MAR 213
ENV 876
ENER 495
IND 348
COMPET 819
ECO 123
RECH 507
CODEC 1474

IZVJEŠĆE

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Br. preth. dok.:	ST 12813/21
Br. dok. Kom.:	ST 10327/21 INIT + ADD1-3
Predmet:	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uporabi obnovljivih i niskougličnih goriva u pomorskom prometu i izmjeni Direktive 2009/16/EZ
	<ul style="list-style-type: none">• izvješće o napretku / rasprava o politikama

Predsjedništvo je za sastanak Vijeća za promet, telekomunikacije i energetiku (promet) koji se treba održati 9. prosinca 2021. predvidjelo izvješće o napretku i raspravu o politikama u vezi s navedenim prijedlogom. Kako bi se ministre i ministrice izvjestilo o ostvarenom napretku te kako bi se usmjerila razmjena mišljenja o sadržajnim pitanjima, predsjedništvo je pripremilo izvješće o napretku (Prilog I.) i dokument o politikama (Prilog II.).

Coreper/Vijeće bit će pozvani da prime na znanje izvješće o napretku iz Priloga I., a Vijeće da razmotri pitanja iz Priloga II.

I. UVOD

Komisija je 14. srpnja 2021. Europskom parlamentu i Vijeću podnijela navedeni prijedlog kao dio paketa „Spremni za 55 %”¹, čiji je cilj politike EU-a u području klime, energetike, uporabe zemljišta, prometa i oporezivanja prilagoditi postizanju cilja EU-a o neto domaćem smanjenju emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. u odnosu na 1990.

Paketom „Spremni za 55 %” žele se ostvariti ciljevi dogovoreni u Europskom zakonu o klimi² kako bi se gospodarstvo i društvo iz temelja preobrazili za pravedniju, zeleniju i prosperitetniju budućnost. Smanjenje emisija u sljedećem desetljeću ključno je kako bi Europa do 2050. postala prvi klimatski neutralan kontinent na svijetu i europski zeleni plan postao stvarnost.

Radi ostvarenja cilja da se EU usmjeri prema postizanju klimatske neutralnosti do 2050., emisije iz prometa trebalo bi smanjiti za otprilike 90 %. U tome bi važnu ulogu imao navedeni prijedlog jer je njegov glavni cilj povećati potražnju i dosljednu uporabu obnovljivih i niskougljičnih goriva u pomorskom sektoru, uz osiguravanje neometanog funkcioniranja pomorskog prometa i sprečavanje narušavanja unutarnjeg tržišta. Njegove glavne odredbe osobito se odnose na sljedeće aspekte:

- (i) utvrđivanje ciljeva za smanjenje intenziteta emisija stakleničkih plinova iz energije upotrijebljene na brodovima,
- (ii) utvrđivanje zahtjeva, koji bi se primjenjivali od 2030., u pogledu opskrbe električnom energijom s kopna ili uporabe energije s nultom stopom emisija na vezu za brodove,

¹ Paket se sastoji od dvanaest prijedloga Komisije u području energetike, okoliša, oporezivanja, trgovine i prometa, a do kraja ove godine očekuju se dodatni prijedlozi u području energetske politike. Tri zakonodavna prijedloga izravno su povezana s prometnim politikama: navedeni prijedlog (tj. predložena uredba o uporabi obnovljivih i niskougljičnih goriva u pomorskom prometu – „FuelEU Maritime”), predložena uredba o uporabi održivih goriva u zrakoplovnoj industriji („ReFuel Aviation”) i predložena uredba o uvođenju infrastrukture za alternativna goriva („AFIR”).

² Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredbi (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021.).

(iii) utvrđivanje načelâ o uračunavanju biogoriva, bioplina, obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla i goriva iz recikliranog ugljika u ciljeve smanjenja intenziteta emisija stakleničkih plinova,

(iv) uspostavu potvrda o usklađenosti u okviru sustava FuelEU i obvezi da se takve potvrde drže na brodovima i

(v) uvođenje postupaka praćenja, izvješćivanja, verifikacije, inspekcije i izvršenja te financijskih odredaba (uključujući kazne za brodove zbog neusklađenosti i dodjelu tih kazni Inovacijskom fondu).

Navedeni prijedlog povezan je s ostalim prijedlozima iz paketa „Spremni za 55 %”. Primjerice, definicija goriva iz tog paketa, kao i neki parametri koji se upotrebljavaju za njihovo uračunavanje (npr. kriteriji uštede emisija stakleničkih plinova te certificiranje obnovljivih goriva i goriva s niskim udjelom ugljika) proizlaze iz Direktive o obnovljivoj energiji (RED)³. Neke odredbe koje se odnose na opskrbu električnom energijom u morskim lukama usko su povezane s predloženom uredbom o uvođenju infrastrukture za alternativna goriva („AFIR”)⁴. Ujedno treba podsjetiti da će na brzinu dekarbonizacije u sektoru znatno utjecati revizija ETS-a⁵ kojom se sada rješava i pomorski promet i uvodi mehanizam za određivanje cijena ugljika.

II. RAD U DRUGIM INSTITUCIJAMA

U Europskom parlamentu Odbor za promet i turizam (TRAN) imenovan je odborom odgovornim⁶ za Prijedlog „FuelEU Maritime”, a Jörgen Warborn (SE, EPP) izvjestiteljem.

³ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018.).

⁴ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uvođenju infrastrukture za alternativna goriva i stavljanju izvan snage Direktive 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća – dokument 10877/21 + ADD 1–7.

⁵ Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2003/87/EZ o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije, Odluke (EU) 2015/1814 o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije i Uredbe (EU) 2015/757 – dokument 10875/21 + ADD 1–7.

⁶ Parlamentarni odbori ITRE i ENVI djelovat će u okviru postupka u pridruženom odboru (članak 57. Poslovnika Europskog parlamenta).

Europski gospodarski i socijalni odbor i Odbor regija nisu donijeli mišljenje o prijedlogu.

III. RAD U VIJEĆU I NJEGOVIH PRIPREMNIM TIJELIMA

Tijekom slovenskog predsjedanja održani su brojni sastanci na razini Radne skupine za pomorski promet na kojima se raspravljalo o Prijedlogu „FuelEU Maritime”. Dosad je održano jedanaest sastanaka posvećenih temeljitom ispitivanju pojedinačnih članaka prijedloga, njegovoj procjeni učinka i povezanosti s drugim prijedlozima paketa „Spremni za 55 %”.

Prijedlog „FuelEU Maritime” razmatrao se i u okviru šire razmjene mišljenja o trima predmetima iz paketa „Spremni za 55 %” povezanim s prometom koja je održana na sastanku Odbora stalnih predstavnika 12. studenoga 2021.

Slovensko predsjedništvo pripremiло je i izvješće (dokument 13977/21) s ciljem pružanja općih informacija o trenutnom stanju i pregleda napretka postignutog ne samo u vezi s navedenim prijedlogom, nego i općenito paketom „Spremni za 55 %”. Izvješće je usmjereno na horizontalne aspekte paketa, kao što je povezanost među prijedlozima, i glavna pitanja o kojima se dosad raspravljalo. Dostavljeno je kao popratni dokument svim sastavima Vijeća odgovornima za različite prijedloge iz paketa.

IV. GLAVNA POLITIČKA PITANJA I NAPREDAK

Rasprave su pokazale da države članice pridaju znatnu važnost prijedlogu te da se slažu s njegovim razlozima i ciljevima. Ujedno su pokazale da se državama članicama prijedlog čini složenim s tehničkog i političkog gledišta te da bi im trebalo više vremena da ga na odgovarajući način razmotre. Tijekom rasprava mnoge delegacije redovito su ulagale opću ili parlamentarnu analitičku rezervu na prijedlog.

Glavna politička pitanja istaknuta tijekom rasprava odnose se na sljedeće aspekte:

1. područje primjene: s jedne strane, „sadržajno” područje primjene (tj. primjena na sve brodove s bruto tonažom iznad 5000 tona) i, s druge strane, „geografsko” područje primjene (tj. primjena predložene uredbe na brodove u pogledu 50 % energije upotrijebljene za putovanja iz polazišne luke odnosno putovanja u odredišnu luku pod jurisdikcijom države članice, ako je posljednja/sljedeća luka pod jurisdikcijom treće zemlje),
2. ciljeve smanjenja intenziteta emisija stakleničkih plinova,
3. zahtjeve za opskrbu električnom energijom s kopna,
4. uporabu obnovljivih i niskougljičnih goriva, kao i pravila o njihovu uračunavanju za potrebe postizanja ciljeva smanjenja intenziteta emisija stakleničkih plinova i
5. upravljanje prijedlogom (uključujući aspekte izvršenja i kazne).

Stoga slovensko predsjedništvo nije smatralo primjerenim u ovoj fazi raditi na kompromisu kojim se rješavaju bitna ili sporna pitanja te se više usredotočilo na kompromisni tekst ograničen na uredničke ili tehničke aspekte⁷ koji je predstavljen i razmotren na razini Radne skupine za pomorski promet.

V. ZAKLJUČCI

S obzirom na dosadašnji rad predsjedništvo zaključuje sljedeće:

1. države članice uglavnom se slažu s većinom ciljeva nacrtu uredbe, no potrebno im je više vremena da bi ga na odgovarajući način proučile i
2. potreban je zato dodatan rad kako bi se ostvario znatan napredak u vezi s prijedlogom.

Stoga se Odbor stalnih predstavnika i Vijeće pozivaju da prime na znanje napredak ostvaren u vezi s Prijedlogom „FuelEU Maritime”.

⁷ Dokument 12813/21.

***Dokument o politikama za usmjeravanje rasprave na sastanku Vijeća za promet,
telekomunikacije i energetiku (promet) 9. prosinca 2021.***

Pomorski promet ključan je vektor unutarnje i vanjske trgovine i povezivosti EU-a. Iako nedvojbeno predstavlja važan pokretač gospodarskog rasta i EU-u donosi znatne gospodarske i društvene koristi, taj sektor ujedno ima posljedice na okoliš i ljudsko zdravlje. Unatoč napretku ostvarenom posljednjih godina, pomorski sektor i dalje se gotovo u potpunosti oslanja na fosilna goriva i predstavlja znatan izvor emisija stakleničkih plinova i emisija drugih štetnih onečišćujućih tvari.

Europskim zakonom o klimi⁸ nastoji se smanjiti emisije stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. te Europsku uniju usmjeriti prema postizanju klimatske neutralnosti do 2050., kada bi emisije iz prometa trebale biti smanjene za 90 posto. Kako bi se olakšalo postizanje tog cilja, niz zakonodavnih inicijativa u okviru paketa „Spremni za 55 %” donesen je u srpnju 2021. Prijedlog „**FuelEU Maritime**”⁹ dio je paketa mjera namijenjenih rješavanju problema emisija iz pomorskog sektora. Tom se inicijativom osobito utvrđuju pravila za smanjenje intenziteta emisija stakleničkih plinova iz energije upotrijebljene na brodovima koji dolaze u luke pod jurisdikcijom države članice EU-a, nalaze se u njima ili odlaze iz njih, uz promicanje povećane uporabe obnovljivih i niskougličnih goriva u pomorskom prometu.

Tijekom slovenskog predsjedanja prijedlog i njegova procjena učinka detaljno su analizirani na razini Radne skupine za pomorski promet. Rasprava je jasno pokazala da države članice pridaju znatnu važnost prijedlogu te da se slažu s njegovim razlozima i ciljevima. Unatoč tome, posebnu pozornost treba posvetiti njegovoj izrazito tehničkoj prirodi te složenosti nekih njegovih odredaba i dodatno ga razmotriti. Predsjedništvo stoga smatra da bi bilo korisno razmijeniti mišljenja na razini Vijeća za promet, telekomunikacije i energetiku (promet). Države članice zato se pozivaju da izraze mišljenja o sljedećim aspektima prijedloga:

⁸ Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021.).

⁹ Prijedlog uredbe o uporabi obnovljivih i niskougličnih goriva u pomorskom prometu i izmjeni Direktive 2009/16/EZ (dokument 10327/21 + ADD 1 – 3).

1. načinu na koji su osmišljene dvije glavne mjere, kao prvo u pogledu ograničenja godišnjeg intenziteta emisija stakleničkih plinova iz energije upotrijebljene na brodu te, kao drugo, u pogledu opskrbe električnom energijom s kopna ili uporabe energije s nultom stopom emisija na vezu, uključujući međunarodnu dimenziju i posljedice;
2. općem upravljanju u pogledu primjene i izvršenja predložene uredbe (npr. aktivnosti praćenja i izvješćivanja, postupci verifikacije, kazne itd.).
